

चौदण्डीगढी नगरपालिकाको १२ औं नगर सभामा प्रस्तुत

आ.व. २०७९/०८० वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

ऐतिहासिक नगरी चौदण्डीगढी नगरपालिकाको सम्मानित १२ औं नगर सभाका सभाध्यक्षज्यू,

प्रमुख अतिथि प्रदेश सभा सदस्य माननीय श्री विमल कार्की

विशेष अतिथि प्रदेश सभा सदस्य माननीय श्री अम्बिका थापा

नगर सभाका सचिव एवं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,

यस न.पा.का १० वटै वडाका वडा अध्यक्षज्यूहरू,

विषयगत समितिका संयोजकज्यूहरू,

नगरकार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू,

नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

सञ्चारकर्मी तथा पत्रकारज्यूहरू,

यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न समिति तथा उप-समितिका संयोजक तथा सदस्यज्यूहरू,

साथै यस नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारी मित्रहरू तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावज्यूहरू,

परिवर्तनगामी नेपाली जनताको चेतना, संघर्ष र आन्दोलनको उभारबाट संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्त भएको छ । मुलुक संविधान बमोजिम तीन तहको संघीय प्रणालीमा प्रवेश गरे सँगै विगतको राज्यका केन्द्रकृत अधिकारहरूलाई वर्तमान नेपालको संविधानले स्पष्ट व्यवस्था गरे बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले सरकार सञ्चालनको अभ्यास गरीरहेको अवस्था छ । स्रोत, साधन र अधिकार जनताको पहुँचमा रहने गरी परिकल्पना गरिएको जनताको नजिकको घरदैलोको सरकारको रूपमा रहेको स्थानीय तह जनताको आफ्नै सरकार र राज्यको अभिन्न ईकाइ हो । अहिले हामी स्थानीय सरकारको प्रथम ५ वर्षको कार्यकालको समाप्ती सँगै दोस्रो कार्यकालको शुरुवाती खण्डमा आईपुगेका छौं । नेपालको संविधानको मुल मर्म र भावना तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन अन्तर्गत रहेर अगाडी बढ्नु आजको हाम्रो आवश्यकता हो ।

जनतालाई अधिकार सम्पन्न बनाउने, यो महान अभियानको क्रममा इतिहासका परिवर्तनका विभिन्न आन्दोलनका कालखण्डमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने महान सहिदहरू प्रति सम्मान गर्दै स्मरण गर्न चाहान्छु । साथै मुक्ति र स्वतन्त्रताको आन्दोलनको क्रममा घाईते तथा अपाङ्गता हुनु भएका योद्धाहरू र शाहिद परिवारजनमा पनि उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । विश्वजगतलाई नै त्रसित पार्ने कोरोनाको महामारीबाट हाम्रो नगर पनि अछुतो रहेन । पटक पटक भेरियन्टबाट अकालमै ज्यान गुमाउनुहुने यस चौदण्डीगढी नगरबासी महानुभावहरू प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । आज म यस नगरको १२ औं तथा हाम्रो कार्यकालको प्रथम नगर सभामा आगामी आ.व. २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुतीको महत्त्वपूर्ण र ऐतिहासिक क्षणमा उभिएको छु । अघिल्लो कार्यकालका जनप्रतिनिधि ज्यूहरूले गर्नुभएको राम्रा र उपलब्धी मुलक कार्यहरूको सम्मान गर्दै उहाँहरूले लिइएका नीतिहरूलाई निरन्तरता दिने गरी अगाडी बढ्ने पक्षमा म रहेको छु ।

नेपाली जनताको लामो समयको सङ्घर्षबाट प्राप्त उपलब्धीलाई संस्थागत गर्दै संघीयताको प्रभावकारी कार्यान्वयनबाट मात्र संविधानको मुल मर्म र "समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली" को राष्ट्रिय आंकाक्षा पुरा गर्ने अठोट सहित समृद्धि तर्फको यस महान यात्रामा हामी उभिएका छौं । यो लक्ष्य प्राप्तीको निमित्त चौदण्डीगढी नगरलाई समृद्ध बनाउने र सम्पूर्ण नगरबासीलाई सुखी बनाउने जिम्मेवारी जनताको अभिमत मार्फत आज हाम्रो काँधमा आएको छ ।

"आफ्नो गाँउ आफै बनाउ" भने झैं "आफ्नो नगर, आफ्नो वडा र आफ्नो टोल" आफै बनाउने मुल नाराको साथ अगाडी बढ्ने नीति तथा कार्यक्रम आज हामीले प्रस्तुत गर्न गइरहेको छौं । हामीसँग थुप्रै समस्या र चुनौतीहरू छन् तर त्यसको बाबजुत सम्भावना र अवसरहरू पनि प्रसस्तै छन् । हाम्रो नगरलाई समृद्ध र विकशित बनाउन सकिन्छ र त्यो सम्भव छ । उत्तरमा वर्मा देखि अफगान सम्म फैलिएको विशाल लामो पर्वत महाभारत

श्रृंखला र दक्षिणमा प्राकृतिक स्रोत र साधनले सम्पन्न चुरे पहाडको काखमा अवस्थित हाम्रो सुन्दर चौदण्डीगढी नगरपालिका ऐतिहासिक प्राकृतिक र धार्मिक रूपमा सम्पन्न छ । यो नगरपालिका प्राकृतिक सुन्दरता युक्त वनजङ्गल खोला नालाहरुबाट समेत भरी भराउ र परीपूर्ण रहेको कुरा सबैलाई विदितै छ ।

"गाउँको विकास, बजारको व्यवस्थापन" गर्ने मुख्य ध्येयका साथ कृषि, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, पूर्वाधार, खेलकुद, सामाजिक क्षेत्र, लक्षित वर्ग र राज्यले संरक्षण गरेको समूहको सर्वाङ्गिक विकास तथा सन्तुलित विकासलाई जोड दिएर शहरलाई सुन्दर, सफा, व्यवस्थित शहर बनाउनु पर्ने र गाउँलाई सुविधा सम्पन्न र विकशित गाँउ बनाउनुपर्ने कुरा आजको पहिलो आवश्यकता हो ।

उल्लेखित लक्ष्यप्राप्तीको निमित्त हामीले निर्वाचित भएर पदबहाली भए सँगै केही प्रयासहरु पनि गरेका छौं । चौदण्डीगढी नगरलाई समृद्ध र विकसित बनाउने अभियानमा हामीले पहिलो चरणमा सबै क्षेत्रका विज्ञहरु, सामाजिक अभियान्ताहरु, राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरु, बुद्धिजिवि, व्यापारी र कर्मचारीहरुसँग समेत चरणबद्ध रूपमा छलफल र अन्तरकृया गरी महत्त्वपूर्ण सल्लाह, सुझाव र जानकारीहरु लिने काम गरी सकेका छौं र आगामी दिनहरुमा समेत चौदण्डीगढीको समग्र विकास र समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तीको पथमा सबै क्षेत्र, वर्ग, समुदाय विज्ञ र आम नागरिकलाई अपनत्व हुने गरी सहभागी गराउने छौं ।

अब म यस नगरपालिकाको आगामी आ.व. २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित नगर सभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु:

सभाध्यक्ष महोदय,

१. प्रस्तुत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा लिइएका आधारहरु:

१. नेपालको संविधानको मौलिक हक तथा अनुसूची ८ र ९ ले निर्दिष्ट गरेका स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारहरु,
२. नेपाल सरकारको विनियोजन विधयेक, २०७९ का सिद्धान्त र प्राथमिकताहरु,
३. नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेट,
४. स्थानीय तहको निर्वाचनको क्रममा हामीले जनताका बीचमा गरेका बाचा तथा प्रतिवद्धताहरु,
५. १ नं. प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट,
६. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, का विभिन्न प्रावधानहरु,
७. चौदण्डीगढी नगरपालिकाको ५ वर्षे आवधिक योजना (२०७५।७६-२०७९।८०),
८. स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित)
९. सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त राय/सुझावहरु,
१०. नेपाल सरकारको पन्ध्रौं आवधिक योजना (२०७६/०७७-२०८०/०८१)
११. बिगत वर्षहरुमा सम्पन्न भएका नगर सभाहरुबाट पारित भएका निर्णयहरु,
१२. स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति तथा विषयगत समितिहरुबाट प्राप्त राय सल्लाह र सुझावहरु,
१३. लेखापरीक्षण प्रतिवेदन लगायत विभिन्न कार्यक्रममा प्राप्त सुझावहरु,
१४. चौदण्डीगढी नगरपालिकाका मौलिक पहिचान तथा विशेषताहरु, र
१५. दीगो विकासका लक्ष्यहरु,
१६. योजना तर्जुमा प्रकृत्यामा बस्ती तथा वडा तहबाट प्राप्त सुझाव तथा पृष्ठपोषण, आदि ।

२. मुख्य नीतिहरु:

यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा मूल रूपमा तपसिलमा उल्लेखित नीतिहरुको आधारमा कार्यक्रम तथा योजना अगाडि बढाइने छ ।

१. "गाउँको विकास र बजारको व्यवस्थापन"लाई मध्यनजर गर्दै विकासका आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा जनतालाई अनुभूती हुने गरी तत्काल प्रतिफल प्राप्त हुने, रोजगारी सिर्जना तथा आयआर्जन हुने योजनाहरूलाई विशेष जोड दिइने छ ।
२. आयोजनाहरू सञ्चालन तथा सम्पन्न गर्न सरकारी निकाय, राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी साझेदार संस्था तथा सरोकारवाला सबै क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य गरी प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
३. गुणस्तरिय आधारभूत स्वास्थ्य तथा शिक्षामा सबै नागरिकको पहुँच पुऱ्याउँदै नगरबासीको जनजीवन सहज तुल्याउन पहल गरिनेछ ।
४. घाटा बजेट, अवन्डा बजेट, वार्षिक कार्यक्रमको पटक पटक संशोधन जस्ता कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै सन्तुलित र अनुमान योग्य बजेट निर्माण तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५. योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा जनसहभागीतामा जोड दिँदै थप पारदर्शी, जवाफदेहीता एवं नतिजामुखी हुने व्यवस्था मिलाइने छ ।
६. योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा सम्भव र उपलब्ध भएसम्म स्थानीय श्रोत र श्रममा आधारित परियोजनाहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ । श्रम परिचालन गर्दा विपन्न तथा कमजोर वर्ग लाभान्वित हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

यस सम्मानित सभाका सभाध्यक्ष महोदय,

स्थानीय तहको प्रथम निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको एक कार्यकाल समाप्त भई दोस्रो कार्यकाल सम्म आइपुग्दा नगरका सबै वडामा सडक, खानेपानी, विद्युत, कृषि विकास, पशु सेवा, सहकारी, शिक्षा र स्वास्थ्य लगायतका विकासका पूर्वाधारहरूको पहुँच र आधार तयार भइसकेको र नगरको ग्रामीण क्षेत्रमा विकासका बाँकी कामलाई अगाडि बढाउन र बजार क्षेत्रको विकासको दिगो व्यवस्थापन गर्नु हाम्रो कार्यभार हो भन्ने हामीले महसुस गरेका छौं । ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल चौदण्डीगढीको सम्भाव्यता अध्ययन, विपद व्यवस्थापन योजना, विद्यालयहरूको सुक्ष्म अध्ययन गरी वस्तुगत स्थितिको नक्सानकन, नगरपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, नगर सडक गुरुयोजना निर्माण, नगर विकास आवधिक योजना निर्माण, नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माण, नगर अस्पताल निर्माणको शुरुवात, विभिन्न वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूको भवन निर्माण, नगर अस्पताल बेल्टारबाट आँखा तथा कान उपचार सेवाको शुरुवात, नगरका सबै वडामा स्वास्थ्य संस्थाहरूको संचालन, यस नगर क्षेत्रको वैदेशिक रोजगारीको अवस्थाको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार, सबै वडाहरूमा मनोसामाजिक परामर्श सेवा संचालन, टोल विकास संस्थाहरूको गठन, सडक निर्माण, विद्युत विस्तार, नगरपालिका र अन्तरगत ८ वटा एम्बुलेन्स संचालनमा रहेकोमा, स्वास्थ्य विमा समेतलाई लक्षित गरी अस्पताल परिसर भित्रै सुपथ मूल्य फार्मसी संचालन हुनु, नेपाल सरकारले तोकेका ८ प्रकारका दीर्घरोगका विरामीहरूलाई स्वास्थ्य उपचार राहत कोष कार्यविधि अनुसार उपचार खर्च बापत दिइएको रकमले नागरिकहरूको जीवन रक्षामा सघाउ पुगेको, कुनै पनि प्रकारका विपदमा परी पूर्णरूपमा घरबार विहिन भएका परिवारहरूलाई पुनर्वासका लागि प्रति परिवार रु. ३ लाख उपलब्ध गराउने लगायतका कार्यहरू मुख्य मुख्य उपलब्धी हुन भन्ने हामीलाई लागेको छ ।

प्रस्तुत पृष्ठभूमिमा आ.व. ०७९।०८० को बजेट, नीति तथा कार्यक्रमको समग्र उद्देश्य एवं प्राथमिकता निम्न अनुसार रहेका छन् ।

३. बजेट, नीति तथा कार्यक्रमका उद्देश्यहरू:

१. नगर क्षेत्रभर विकासका मुख्य पूर्वाधारका रूपमा सडक, खानेपानी, सिचाई, विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशुपालन, रोजगारी सृजना, लघुउद्यम विकास, आयआर्जन लगायतका कार्यक्रमबाट आम नगरबासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने,

२. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने विभिन्न अनुदानहरूको उच्चतम परिचालन गर्दै नगरभित्र रहेका स्रोत साधन, राजस्वको पहिचान र परिचालन गरी नगरको आर्थिक समृद्धि हासिल गर्ने,
३. "आफ्नो टोल आफै बनाऔं", "आफ्नो वडा आफै बनाऔं" र "आफ्नो नगर आफै बनाऔं" भन्ने सोच र भावना सहित विकासको प्रयासमा सरोकारवाला सबैको साझेदारी, सहभागीता, समन्वय र सहकार्य गर्दै दिगो भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधार विकास मार्फत समुन्नत र समृद्ध नगर निर्माण गर्ने ।
४. आधारभूत शिक्षा र स्वास्थ्यलाई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय बनाई आम नागरिकको पहुँच योग्य बनाउने
५. नगर क्षेत्रमा रहेको कृषि विकासको सम्भावनालाई साकार पार्न कृषि व्यवसायमा आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्दै उत्पादनलाई बजारसँग जोड्ने र कृषि उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्दै जाने ।
६. खेलकुदका क्रियाकलाप मार्फत नगर र खेलाडीको पहिचान बनाउनका लागि नगर क्षेत्र भित्र व्यापारिक र मर्यादित रूपमा खेलकुदको विकास र प्रवर्धन गर्न खेलकुद प्रशिक्षकहरूको व्यवस्था गरी खेलकुदका माध्यमबाट स्वस्थ जनशक्ति तयार गरी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने खेलाडीहरूको उत्पादन गर्ने ।
७. बजेटलाई वितरणमुखी भन्दा पनि ठोस योजनामुखी र उत्पादनमुखी बनाउने ।
८. विभिन्न प्रकारका विपद् र महामारीबाट हुनसक्ने क्षतिको न्यूनीकरण गर्दै नागरिकको जीवन रक्षामा सहयोग पुऱ्याउने ।

प्रस्तुत बजेट, नीति तथा कार्यक्रमका प्राथमिकताहरू देहाय अनुसार रहेका छन्:-

- नगर क्षेत्रका आवश्यक स्थानमा आवागमनलाई सहज तुल्याउन फलामे पुलको निर्माण,
- स्वास्थ्य सेवा सुदृढीकरण तथा विभिन्न महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार,
- सडक, विद्युत(काठको पोल विस्थापन समेत), सिचाई(साना सिचाई समेत) लगायतका पूर्वाधार विकास,
- खानेपानी पूर्वाधार,
- शिक्षा पूर्वाधार,
- कृषि, पशुपंक्षी तथा सहकारी क्षेत्रको विकास,
- लघु उद्यम विकास, रोजगारी सृजना, सशक्तीकरण र समावेशी विकास,
- पर्यटन पूर्वाधार विकास,
- लक्षित कार्यक्रम,
- जनतासँग उपमेयर कार्यक्रम,
- खेलकुद विकास,
- प्राकृतिक प्रकोप न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन,
- कर्मचारी र जनप्रतिनिधिको क्षमता विकास तथा सेवा प्रवाह सुदृढीकरण कार्यक्रम आदि ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म यस नगरपालिकाको आ.व. ०७९।०८० को प्रस्तावित नीति प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

४. क्षेत्रगत नीतिहरू:

क. पर्यटन सम्बन्धी नीति:

प्राकृतिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा धार्मिक दृष्टिकोणबाट महत्त्वपूर्ण रहेको यस चौदण्डीगढी नगरपालिकाको पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि निम्नानुसारका पर्यटन नीति लिइने छ ।

१. नगर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने सबै जात जाति/समुदायहरूको आ-आफ्नो मौलिक संस्कृति र परम्पराहरूको जगेर्ना गरी साँस्कृतिक पहिचानको संरक्षण र प्रवर्धनका माध्यमबाट पर्यटन विकासमा टेवा पुऱ्याइनेछ ।

२. ऐतिहासिक चौदण्डीगढी दरबारको संरक्षण र व्यवस्थापन गरी पर्यटकीय केन्द्रका रूपमा विकास गरिनेछ ।
३. नगरपालिकाको वडा नं. ८ र १ को सिमानामा पर्ने छुइला झरना र बुडबुडे झरना सम्मको पहुँच मार्ग निर्माण गरी सोको संरक्षण, प्रवर्द्धन र प्रचार प्रसार गर्दै आवश्यकता अनुसार दह, धारा, काठेपुल र कटेज आदि निर्माण गरिने छ ।
४. कौवाखोच (कुवाखानी), तीन दोभाने, रानीटार, वडा नं. ५ सुन्दुरपुरको सीम्सार क्षेत्र र वंशिलाघाट लगायत नपाका विभिन्न सम्भावित स्थानमा व्यवस्थित पिकनिक स्थल निर्माण गरिनेछ ।
५. तुलुडटार देखि गढी दरबारसम्म र वडा नं. २ को शिखरपुर देखि चौदण्डीगढी दरबार सम्म पुग्ने छोटो दुरीको पैदलमार्ग/सिर्दी/सडक बाटो निर्माण गरिने छ ।
६. नगर क्षेत्र भित्रको पर्यटकीय विकास र प्रवर्द्धनको लागि निजी लगानीलाई प्रोत्साहन गर्दै पर्यटन व्यवसाय, पर्यटकीय क्षेत्र विकास, होम स्टे लगायतका कार्यमा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
७. यस नगरक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न जातजाती र समुदायको पहिचान झल्किने, मौलिक संस्कृती, भाषा, भेषभुषा, मठ मन्दिर, गुम्बा, चैत्य लगायतका धार्मिक स्थल एवं चाडपर्वहरूको संरक्षण गर्दै लगिनेछ ।
८. वंशिलाघाट देखि रानीटार सम्म न्याफिटड बोट मार्फत जलयातायात संचालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
९. चौदण्डीगढी दरबार परिसरबाट पाराग्लाईडिङ संचालनको परीक्षण उडान समेत गरी सकिएको हुँदा उक्त स्थानबाट पाराग्लाईडिङलाई संचालनको लागि इच्छुक सेवा प्रदायक संस्थासँग समन्वय र आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१०. यस न.पा.का थानपोखरी वडा नं. ९, वसाहाथान वडा नं. ४, वेलका तरी वडा नं. ३, देवीथान वडा नं. ९, भिमसेनथान देवधार वडा नं. १०, पाण्डुबास वडा नं ५ लगायतका सम्भावित क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न पहल गरिनेछ ।

ख. सार्वजनिक खर्च सम्बन्धी नीति:

- सार्वजनिक खर्चलाई पारदर्शी, जवाफदेही, विश्वसनीय र पूर्व अनुमान योग्य बनाउन निम्न नीति लिइनेछ ।
१. वित्तीय सुशासन र पारदर्शीता सुनिश्चितताका लागि वित्तीय जोखिम न्यूनिकरणको पहल गरिनेछ ।
 २. नगरपालिकाका योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन(DPR) तयार गरी कार्यान्वयनका लागि सम्भाव्य परियोजनाहरूको सूची तयार गरि क्रमशः र योजनाबद्ध कार्यान्वयनका लागि नगरपालिकाको आवधिक योजना, पर्यटन, कृषि, पूर्वाधार विकास तथा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन लगायतका विषय क्षेत्रको दस वर्षे गुरु योजना निर्माण तथा नगरपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल निर्माण गरिनेछ ।
 ३. नगरसभाबाट स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमहरूलाई यथा समयमानै कार्यान्वयन गर्न अधिकतम प्रयास गरिनेछ ।
 ४. सार्वजनिक खर्चलाई पारदर्शी र जवाफदेही बनाउन वित्तीय अनुशासन पालना गरिनेछ ।
 ५. नगरपालिकाबाट योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा टुके र छरिएका योजना तथा कार्यक्रमलाई निरुत्साहन गर्दै देखिने र जनताले अनुभूत गर्ने खालका योजना तथा कार्यक्रमहरू छनौट गरिनेछ ।

ग. राजस्व परिचालन सम्बन्धी नीति:

- विकासका लागि आवश्यक खर्चको श्रोतका रूपमा आन्तरिक श्रोतलाई प्रभावकारी रूपमा पहिचान, संकलन र परिचालन गर्न निम्नानुसारका नीति लिइनेछ ।
१. कर र राजस्वको दिगो श्रोत व्यवस्थापनका लागि करका दर र दायरालाई समय सान्दर्भिक रूपमा निर्धारण गर्दै सूचना प्रविधिमा आधारित कर प्रणाली अवलम्बन गरिने छ ।

२. राजश्व सुधार कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गरी राजश्व संकलनलाई अनुमान योग्य बनाइनेछ ।
३. करको प्रभावकारिता बृद्धि गर्न करदाता शिक्षा कार्यक्रम वडा स्तरमा संचालन गरिनेछ ।
४. करको दायरामा नसमेटीएका क्षेत्रहरूलाई करको दायरामा ल्याई कर र राजश्वको आधार फराकिलो बनाइनेछ र आन्तरिक राजश्व अभिवृद्धिका लागि अध्ययन कार्यदल बनाइनेछ ।
५. कर संकलन र करदाता शिक्षालाई करदाता मैत्री बनाउनका लागि उद्योग वाणिज्य संघ लगायतका निजी क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।
६. नगरपालिकाका करदाता मध्येबाट नियमित र उत्कृष्ट करदाता पहिचान गरी पुरस्कार र सम्मान गरिनेछ ।
७. राजश्व परामर्श समिति र राजश्व शाखाका कर्मचारीको क्षमता विकास गरिनेछ ।

घ. सहकारी सम्बन्धी नीति:

नेपालको संविधानले अर्थतन्त्रको विकासको लागि सहकारी क्षेत्रलाई एक महत्त्वपूर्ण आधारका रूपमा लिएको अवस्थामा नगरको विकासमा सहकारी क्षेत्रको योगदानलाई बढाउनका लागि निम्न नीतिहरू अवलम्बन गरिनेछ ।

१. नगर क्षेत्र भित्र रहेका सहकारी संस्थाहरूलाई थप क्रियाशिल बनाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्दै रोजगारी र उद्यमशीलता विकासमा जोड दिइनेछ ।
२. सहकारी क्षेत्रका विकासका लागि सहकारी संघ संस्थाको नियमित अनुगमन र नियमन गर्दै संस्थाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूलाई सहकारी क्षमता विकास सम्बन्धी तालिमहरू दिइनेछ ।
३. सबै सहकारी संस्थाहरूलाई सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (CoPoMIS) मा आवद्ध गरिनेछ ।
४. सहकारी क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धनका लागि नगर क्षेत्रभित्रको सहकारी संस्थाहरूको नगरस्तरीय सञ्जाललाई थप क्रियाशिल र व्यवस्थित गराइनेछ ।
५. यस नपा भित्रका विषय र उद्देश्य मिल्ने सहकारी संस्थाहरूलाई एकीकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
६. नगर क्षेत्र भित्रका उत्कृष्ट सहकारीहरूलाई प्रोत्साहन गर्दै लगिनेछ ।
७. नगरपालिकाको सहकारी नियमावली, अनुगमन निर्देशिका, सहकारी दर्ता, एकीकरण र खारेजी सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

ङ. कृषि तथा पशुपंछी विकास सम्बन्धी नीति:

यस नगर क्षेत्रका अधिकांश बासिन्दा कृषिमा निर्भर रहेका कारण कृषिको आधुनिकी र व्यापारीकरण गरी आम कृषकको जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउनका लागि निम्न अनुसारका नीतिहरू लिइनेछ ।

१. तरकारी र तरकारी जन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि नगर क्षेत्रमा "एक घर एक करेसाबारी, रोपौं आफ्नो लागि आफै तरकारी" भन्ने भावना सहित करेसाबारी खेतीलाई प्रोत्साहन र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
२. नगर क्षेत्रका कृषकहरूको तथ्यांक संकलन तथा सूचीकरण गरी कृषकहरूले गरेको उत्पादनको वार्षिक तथ्यांक संकलन गरी उत्कृष्ट कृषकहरूको नाम सार्वजनिक गरी प्रोत्साहन समेत गरिनेछ ।
३. कृषि प्राविधिकहरूको सहयोगमा कृषि भूमिको माटो परीक्षण गरी परीक्षण प्रतिवेदन अनुसारको उपयुक्त बाली लगाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४. ग्रामीण क्षेत्रमा कृषि वस्तु उत्पादन, उत्पादकत्व र गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै व्यापारिक कृषिको विकास गरिनेछ ।
५. गाउँमा उत्पादित तरकारी संकलन तथा विक्रिवितरण केन्द्रको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
६. कृषि क्षेत्रको विकासका लागि सिचाइ, तालिम तथा क्षमता विकास, उन्नत जातका विउ विजन वितरण र प्रविधी हस्तान्तरणलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
७. चक्ला बन्दी खेतीको अवधारणालाई विस्तार गरिनेछ ।

८. खाद्य तथा अन्य कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरता बढाउन उत्पादनका पकेट ब्लक, जोन तथा सुपरजोनको विकास गरी व्यवसायिक खेती प्रणाली मार्फत खद्य सुरक्षालाई प्राथमिकता दिइने छ ।
९. अर्गानिक कृषि उत्पादन प्रवर्द्धन गर्न विषादी न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१०. पशुपंक्षीजन्य उत्पादन प्रवर्द्धन गर्दै नगरबासीलाई अण्डा, मासु, माछा र दुधमा आत्मनिर्भर तथा नागरिकलाई कुपोषित हुनबाट बचाउन प्राथमिकता दिइनेछ ।
११. नगर क्षेत्रमा सञ्चालित पशु हाट बजारहरूलाई व्यवस्थित गराई पशु वस्तुको किनबेचलाई राजस्वको दायरा भित्र ल्याई नियमन गरिनेछ ।
१२. गुणस्तरीय पशुआहाराको उपलब्धता बढाउन चरन विकास, डालेघाँस, भुईँघाँस उत्पादन र प्रयोगका साथै दाना, औषधि, घाँस समिश्रण मिनरल, ब्लक आदि उत्पादन र प्रयोगमा जोड दिइने छ ।
१३. मासुको गुणस्तर र स्वास्थ्यलाई कायम राख्न पशु बधशालालाई व्यवस्थित गर्दै सोको नियमित अनुगमन र नियमन गरिनेछ ।
१४. प्राकृतिक प्रकोप तथा कृषिजन्य रोगका कारण कृषि बालीमा हुने क्षतिलाई परिपूरण गर्न कृषि विमा कार्यक्रम लागु गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१५. व्यवसायिक पशुपंक्षी फर्महरूको विकास र प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।
१६. साना सिंचाईका उपयुक्त प्रविधिहरूको प्रयोग गरी वर्षेभरि सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउन जोड दिइनेछ ।
१७. कृषि तथा पशुपंक्षी क्षेत्रको व्यवसायिक उत्पादन बढाउन कृषि सडक, विद्युत, संचार, संकलन केन्द्र, शीतभण्डार सञ्चालन र कृषि तथा पशु हाटबजार जस्ता आवश्यक पूर्वधारहरूको क्रमिक रूपमा विकास गर्दै कृषि तथा पशुपंक्षी बजार व्यवस्थापन समितिहरू गठन गरी क्रियाशील बनाइनेछ ।
१८. आँप, लिची, कागती, भटमास र मौरीपालनलाई व्यवसायिक र नगदे बालीको रूपमा खेती गर्न प्राथमिकतामा राखी निर्यातमुखी बाली लगाउन कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
१९. कृषकहरूलाई समूहमा आवद्ध भई कृषि कार्य संचालन गर्न प्रोत्साहन गर्दै कृषि समूह दर्ता प्रकृयालाई व्यवस्थित र सरल बनाइने छ ।
२०. वर्तमानको युवा पुस्ता बेरोजगारीका कारण खालि बस्नुपर्ने र लागुऔषध दुर्वेपण जस्ता विकृतीमा फस्न सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न युवा जनशक्तिलाई उपयुक्त प्रविधि, सीप र पूँजी उपलब्ध गराई कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा आकर्षित गर्दै यस पेशालाई सम्मानित पेशा बनाउन पहल गरिनेछ ।
२१. चौदण्डीगढी नगरपालिकाको १० वटै वडामा दुध संकलन केन्द्रको स्थापना गर्नको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।
२२. स्थानीय पशुपंक्षीको उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्न उन्नत नस्लका पशुपंक्षीको वितरणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२३. यस नगर क्षेत्र भित्र व्यवसायिक वंगुर पालनलाई प्रवर्द्धन गर्दै उत्पादित मासुको प्रसोधन तथा विक्रीवितरणलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
२४. यस नगरपालिकाको पहाडी क्षेत्रमा रहेका वडा नं. १, २, ३ र ८ लाई प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत अदुवा वेसार जोन घोषण गरिएको हुदाँ सोलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । वडाहरूमा सोही अनुसार प्राथमिकताका साथ विकास गर्दै लगिनेछ ।

च. सिंचाई सम्बन्धी नीति:

कृषि विकासको अपरिहार्य आधारको रूपमा रहेको सिंचाइ क्षेत्रलाई विकास गर्नका लागि देहायका नीतिहरू लिइनेछ ।

१. कृषिको विकासका लागि सिचाइ अपरिहार्य भएकाले कृषि विकास र सिचाइ विकासलाई समानान्तर रूपमा अगाडी बढाउँदै सम्भव भएसम्म बाह्रै महिना सिंचाई सेवा उपलब्ध हुने गरी थोपा सिचाइ, आकाशे पानि संकलन एवं साना तथा मझौला सिचाइ विकास योजनाहरू क्रमशः संचालन गरिने छ ।
२. उपभोक्ताको सहभागिता र नगरपालिकाको सहयोगमा निर्माण सम्पन्न भईसकेका सिंचाई प्रणालीहरूको मर्मत सुधार एवम् दिगो व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३. यस नगरपालिका भएर बग्ने त्रियुगा नदीका विभिन्न सम्भाव्य स्थानमा आधुनिक लिफ्ट प्रविधिको सिचाई आयोजना सञ्चालनका लागि संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

छ. खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति:

नगरबासीलाई आधारभूत सरसफाइ तथा खानेपानी सुविधाको सुनिश्चितता लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछः

१. राजमार्ग आसपास र सार्वजनिक स्थलहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
२. फोहरमैला व्यवस्थापन तथा सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि जनचेतनाको विस्तार गर्दै नागरिकमा "घर आँगन सफा राखौं, सभ्य नागरिको परिचय दिऔं" तथा "फोहरलाई मोहरमा परिणत गरौं" भन्ने भावना विकास गर्दै उत्पादित फोहरलाई प्राङ्गारिक मलका रूपमा परिणत गरिनेछ ।
३. प्रत्येक स्वास्थ्य संस्था तथा अस्पतालबाट संकलित फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४. फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि सरोकारवालाको सहमति र सहकार्यमा उपयुक्त स्थानमा ल्यान्डफिल साइटको व्यवस्था गरिनेछ ।
५. नगर क्षेत्र भित्र विगत लामो समय देखि स्थापना भई सञ्चालनमा रहेका विभिन्न खानेपानी र सिंचाई उपभोक्ता समितिहरू मध्ये निस्क्रिय अवस्थामा रहेका उपभोक्ता समितिहरूलाई पुनः क्रियाशील बनाउनका लागि सम्बन्धित वडाको समन्वयमा सरोकारवाला आम उपभोक्ताहरूको भेला गराई उपभोक्ता समितिहरूको पुनर्गठन गरि क्रियाशील गराइनेछ ।
६. नगर क्षेत्रमा स्वच्छ खानेपानी सेवा विस्तार गर्दै लगिने छ र यसको लागि "एक घर एक धारा"को नीति लिइनेछ ।
७. शुद्ध पिउने पानी तथा साना सिचाइका लागि आवश्यकता पहिचान गरी डीपबोरीड र विद्युतीय मोटरको माध्यमबाट खानेपानी र सिचाइको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८. हाल भइरहेको फोहरमैला संकलन र व्यवस्थापन कार्यलाई थप व्यवस्थित गरी प्रभावकारीरूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।

ज. वन तथा वातावरण सम्बन्धी नीति:

वन वातावरण संरक्षण र हरियाली प्रवर्द्धनका लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछ ।

१. नगर क्षेत्रका वनहरूमा जैविक विविधता, सीमसार, पानीको मुहान, कुवा, इनार संरक्षण लगायतका कार्यबाट वन वातावरणको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिने छ ।
२. नगर क्षेत्र भित्रका सम्भावित स्थानहरूमा उद्यान तथा बगैँचाहरू विस्तार गर्दै लगिने छ ।
३. नगरपालिका र साझेदार निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा जलवायु परिवर्तन उत्थानशील कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४. वन वातावरण संरक्षण तथा हरियाली प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति र डिभिजन/सब-डिभिजन वन कार्यालयहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
५. नगर क्षेत्रका सार्वजनिक खाली भाग, नाङ्गा डाँडा पाखा तथा सडकका दायँबायाँक्षेत्रमा स्थानीय समुदाय, सम्बन्धित वडा र सामुदायिक वनहरूको सहभागीतामा वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६. नगर क्षेत्र भित्रका सम्भावित स्थानमा पोखरी निर्माण एवं प्राकृतिक पोखरीहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्दै लगिने छ ।

७. नगरक्षेत्रमा धुलो र प्रदुषण हुन नदिन आफ्नै ट्याङ्करबाट सडकमा पानी छिट्ने कामलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८. नयाँ घर निर्माणका लागि नक्सा बनाउँदा कम्तिमा दुईवटा फलफुल वा उपयुक्त विरुवा रोप्नु पर्ने नीति लिइनेछ ।
९. वन वातावरण संरक्षण सम्बन्धी जन चेतना मुलक क्रियाकलाप सञ्चालन गरिने र समय समयमा वृक्षा रोपणको कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१०. नगर क्षेत्र भित्रका सामुदायिक वनहरूबाट उत्पादित वन पैदावार र काष्ठजन्य उत्पादनलाई व्यापारिक र मूल्य श्रृंखलामा आधारित बनाउनका लागि कच्चा काठ वा गोलिया निर्यातलाई निरुत्साहित गर्दै सामुदायिक वनहरूको सहकार्यमा सम्भाव्य क्षेत्रमा काठ प्रशोधन मिल(स मिल) स्थापना र सञ्चालन गरी तयारी काठ निर्यात प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

झ. शिक्षा सम्बन्धी नीति:

नागरिकको आधारभूत अधिकारको रूपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछ:

१. नगर क्षेत्रको शैक्षिक गुणस्तर बढाउन विद्यालय तहको सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी र जवाफदेही बनाउनका लागि विद्यालयहरूको कार्यसम्पादन परीक्षण गरिने र कार्यसम्पादनमा आधारित लगानीको नीति लिइनेछ ।
२. विद्यालयको व्यवस्थापन सुधार तथा शैक्षिक उपलब्धी अभिवृद्धिका लागि प्रधानाध्यापक सँग कार्यसम्पादन करार अनिवार्य गरिनेछ र शिक्षकहरूको कार्यसम्पादनलाई विद्यार्थीहरूले हासिल गरेको नतिजासँग आवद्ध गरिनेछ ।
३. शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि सरोकारवालाहरूसँग समन्वय सहकार्य तथा शैक्षिक संस्था तथा नगर क्षेत्र भित्र सञ्चालित ट्युसन/कोचिड सेन्टर, शैक्षिक परामर्श केन्द्र, मन्टेशोरी, सामुदायिक अध्ययन केन्द्र, तालिम प्रदायक संस्था, सामुदायिक पुस्तकालय आदिको निरन्तर अनुगमन र नियमन गरिनेछ ।
४. यस नपाको वडा नं. ६ मा सञ्चालित ज्योति जनता बहुमुखि क्याम्पस र वडा नं. ४ मा सञ्चालित नारद आदर्श शिक्षा क्याम्पसको पूर्वाधार विकास तथा स्तरोन्नती गर्दै लगिनेछ ।
५. प्रारम्भिक बालशिक्षा र गुणस्तरीय माध्यमिक शिक्षामा पहुँचको सुनिश्चित गरिने छ ।
६. शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि शैक्षिक क्रियाकलापलाई अध्ययन अनुसन्धानमा तथा सूचना प्रविधिमा आधारित बनाई उत्पादन र रोजगारमुखी बनाइनेछ ।
७. आधारभूत तहमा स्थानीय भाषा प्रयोग हुने गरी स्थानीय पाठ्यक्रम लागु गर्न विज्ञहरूको समूह गठन गरी प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
८. प्राविधिक, व्यवसायिक र जीवन उपयोगी शिक्षालाई प्रवर्द्धन गर्न नगर क्षेत्रमा सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूलाई फरक फरक विषयका प्राविधिक धारको विशिष्टिकृत विद्यालयको रूपमा विकास गरिनेछ ।
९. विद्यालयहरूको मागको आधारमा स्रोतको व्यवस्थापन गर्नुका साथै नगरपालिका क्षेत्रभित्रका विद्यालयहरूमा आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा दरवन्दी मिलान, विद्यालय समायोजन, तह तथा कक्षा थप तथा मिलान, कक्षा घटाउने, विद्यालय गाभ्ने, विषयगत, कक्षागत र न्यूनतम विद्यार्थी शिक्षक अनुपात कायम गर्ने लगायतका कार्यहरू गरिनेछ ।
१०. विद्यालय उमेरका सम्पूर्ण बालबालिकालाई "विद्यालय भित्राउने, टिकाउने, सिकाउने र बिकाउने" नीति लिइनेछ ।

११. शिक्षकले कक्षामा विताएको समयलाई विद्यार्थी सामु रहने गरी कक्षा कोठामा साप्ताहिक शिक्षण अभिलेख बोर्ड र घडी रहने र साप्ताहिक रूपमा यसको अनुगमन नगरपालिकाको शिक्षा शाखाबाट गरिने प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
१२. शिक्षकले आफुले पढाएको विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धीलाई सुनिश्चित गर्नका लागि माथिल्लो कक्षामा विद्यार्थी भर्ना गर्दा अर्को कक्षाको शिक्षकलाई विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धी सहितको दोहोरो भर्पाई गरी विद्यार्थी जिम्मा लिइने परीपाटीको थालनी गरिनेछ ।
१३. नगर क्षेत्र भित्रका संस्थागत विद्यालयले वार्षिक कूल आम्दानीको शिक्षा ऐन, नियमावलीमा तोकिए बमोजिमको प्रतिशत रकम नगर शिक्षा कोषमा जम्मा गर्ने र उक्त रकमबाट सामुदायिक विद्यालयको स्तरोन्नति गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
१४. नगर क्षेत्रका सम्भावित सामुदायिक विद्यालयहरूमा कानून विषय तथा प्राविधिक धारका विषय थप गर्न पहल गरिनेछ ।
१५. सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा बाल विकास केन्द्र स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ र समुदायस्तरमा आवश्यकताका आधारमा शिशु स्याहर केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
१६. नगर क्षेत्रभरीका विद्यालयहरूमा बाल क्लब गठन गरी वडास्तरीय र नगरस्तरीय बाल सञ्जाल निर्माण गरिनेछ ।
१७. विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरू पठनपाठनको क्रियाकलापमा बाधा पर्ने गरी अनावश्यक रूपमा विद्यालय बाहिर जाने गरेको भन्ने जन गुनासोलाई न्यूनिकरण गर्न शिक्षक काज पास बुकको व्यवस्था लागु गरिने छ ।
१८. शिक्षा क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धनका लागि नगर शिक्षा समितिलाई थप क्रियाशिल र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

ज. जनस्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी नीति:

नगरबासीको आधारभूत स्वास्थ्यको मौलिक अधिकारलाई प्रत्याभूत गर्न र कुपोषणको समस्यालाई न्यूनिकरण गर्नका लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछ ।

१. जनस्वास्थ्य तथा पोषण बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरी बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरण, स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता विकास र औषधि तथा उपकरणहरूको व्यवस्थाबाट स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ र स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट जनस्वास्थ्य तथा विभिन्न प्रकारका सर्ने र नसर्ने रोगहरूको बारेमा प्रवर्द्धनात्मक, निरोधात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
३. मातृ शिशु स्वास्थ्य सुरक्षाका र प्रजनन स्वास्थ्य सुधारका लागि विभिन्न सचेतनामुलक कार्यक्रम, स्वयंसेविका परिचालन तथा विभिन्न परामर्श मुलक क्रियाकलापहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
४. कुपोषित बालबालिका रहित नगर बनाउन गर्भवती र सुत्केरी आमाहरूलाई पोषण सम्बन्धी जनचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५. गर्भवती र सुत्केरी आमा र बच्चाको स्वास्थ्य सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै घर देखि स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य संस्था देखि घर सम्म आवागमनका लागि नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका र निजी तथा सामाजिक संघ संस्थाहरूसँग रहेका एम्बुलेन्सहरू मार्फत निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराइनेछ र नगर भित्रका सबै एम्बुलेन्स सेवाको प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि भुगोल र क्षेत्रको सन्तुलन मिलाई उपयुक्त स्थानहरूबाट एकीकृत एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिनेछ ।

६. वडाका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा २४ घण्टे बर्थिङ्ग सेन्टर सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधारहरू विस्तार गर्दै लगिनेछ ।
७. नगर अस्पतालबाट प्रवाह हुने सर्पदंशको उपचारलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
८. चौदण्डीगढी नगरपालिका र सगरमाथा चौधरी आँखा अस्पताल लहानको सहकार्यमा नगर अस्पताल बेल्टार अन्तरगत शुरु भएको आँखा तथा कान उपचार सेवालार्थ थप प्रभावकारी बनाउँदै क्रमशः अपरेशन (सर्जरी) सेवा शुरुवात गर्न पहल र समन्वय गरिनेछ ।
९. नेपालका प्रतिष्ठित अस्पतालहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा नगर क्षेत्रमा विशेषज्ञ स्वास्थ्यकर्मीबाट स्वास्थ्य उपचार सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
१०. वडा तथा समुदायस्तरमा रहेका महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरूका लागि क्षमता अभिवृद्धिका साथै उपचार खर्च र प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११. सुर्तिजन्य एवं मदिराजन्य वस्तुको उत्पादन र विक्री वितरणलाई नियमन तथा व्यवस्थापन गरिने छ ।
१२. यस नगरपालिकालाई पूर्णखोपयुक्त नगरपालिकाको रूपमा निरन्तरता दिइने छ ।
१३. नेपाल सरकारले तोकेका विभिन्न ८ प्रकारका दीर्घरोगका विपन्न विरामीहरूको उपचारको लागि उपलब्ध गराउँदै आएको आर्थिक सहयोगलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१४. बालबालिकाको पोषण सुधारका लागि तौल अनुगमन र पौष्टिक आहार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१५. किशोर किशोरीको पोषण सुधारका लागि स्वास्थ्य शिक्षा परामर्श सहित विद्यालय गएका तथा विद्यालय भन्दा बाहिर रहेका सबै किशोरीहरूलाई आइरन चक्री वितरणलाई अझै प्रभावकारी ढङ्गबाट अघि बढाइनेछ ।
१६. यस नगरपालिकामा रहेको नगर अस्पतालमा मात्र चिकीत्सकीय सेवा उपलब्ध रहेको र भौगोलिक विकटताका कारण उक्त सेवामा सबैको पहुँच पुग्न नसेकेको अवस्थालाई मध्यनजर गरी चिकीत्सकीय सेवालार्थ कम्तिमा मासिक रूपमा नगरक्षेत्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत उपलब्ध गराइनेछ ।
१७. यस नगरपालिकाको प्रमुख स्वास्थ्य संस्थाको रूपमा रहेको नगर अस्पताल बेल्टारको भौतिक पूर्वाधार र जनशक्तिको उचित व्यवस्थापन गर्दै नागरिकहरूलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नका लागि भइरहेको सेवालार्थ थप सुदृढ र प्रभावकारी बनाउँदै दन्त चिकित्सा सेवा समेत थप गरिनेछ ।
१८. यस नगरपालिकामा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम प्रति आमनगरबासीको आकर्षण बढीरहेकोले यस कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
१९. उदयपुर जिल्लाका सबै पालिका, स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम र स्वीस सरकारको सहयोगमा यस नपाको वडा नं. ६ मा निर्मित कोभिड विशेष अस्पताललाई १ नं. प्रदेश स्तरीय सरुवा रोग विशेष अस्पताल वा ट्रमा सेन्टरको रूपमा संचालन गर्न १ नं. प्रदेश सरकार, नेपाल सरकार र अन्य सहयोगी निकायाहरूसँग समन्वय र पहल गरिनेछ ।

ट. महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक सम्बन्धी नीति:

समावेशी विकासका माध्यमबाट मात्र विकासको प्रतिफल र लाभ सबै नगरबासीहरूमा पुग्ने भएकोले महिला तथा बालबालिकाहरूको विकासका लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछ:

१. विकास तथा योजना प्रक्रियामा महिला तथा बालबालिकाको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्दै लगिनेछ ।
२. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३. बालबालिका र किशोर किशोरीहरूको अधिकारको संरक्षण र प्रवर्धन तथा सर्वाङ्गिक विकासका लागि पहल गरिने छ ।
४. महिला, बालबालिका र किशोर किशोरीमा हुने सबै प्रकारका हिंसा अन्त्यका लागि निरोधात्मक, उपचारात्मक, प्रवर्धनात्मक र पुनर्स्थापनात्मक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिने छ ।

५. सबै प्रकारका बालश्रम न्यूनीकरण तथा निषेध गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. स्थानीय तहलाई युवा तथा किशोरकिशोरीमैत्री स्थानीय तह, परम्परागत हानिकारक अभ्यास, विभेद र हिंसामुक्त स्थानीय तहका रूपमा विकास गर्न पहल गरिने छ ।
७. युवाहरूको क्षमता, सीप, अध्ययन, अनुसन्धान लगायतका कुरालाई व्यवस्थित र वैज्ञानिक ढंगले गर्न र युवाहरूको अर्थपूर्ण सहभागिता र नेतृत्वलाई जोड दिन स्थानीय युवा नीति तयार गरी पूर्ण परिचालन गरिनेछ ।
८. हिंसा प्रभावितहरूलाई उपचार, पुर्नस्थापना, अन्य आवश्यक सहयोग, सुरक्षावास, कानुनी परामर्श र मनोविमर्श लगायतका सेवा संचालन गरिनेछ ।
९. नगर क्षेत्र भित्रका एकल तथा असाहाय महिलाहरूको आत्मसम्मान बढाउँदै त्यस्ता विपन्न एकल महिलाहरूलाई पेशागत व्यवसायिकता तर्फ उन्मुख गराउन लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत आवश्यक व्यवसायिक सीप विकासका कार्यक्रमहरू मार्फत आयआर्जन र रोजगारीको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
१०. परम्परागत सामाजिक विकृती, अन्धविश्वास तथा कुरीति न्यूनीकरण अभियान संचालन गरिने छ ।
११. सामुदायिक मनोविमर्श सेवालाई सबै वडामा विस्तार गरिनेछ ।
१२. नगरपालिका लगायत नगरपालिका मातहतको कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा महिलाको सेवा सुविधाको लागि स्तनपान कक्ष निर्माणको लागि पहल गरिने छ ।
१३. महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, दलित लगायतका लक्षित वर्गलाई क्षमता विकास, सशक्तीकरण तथा सचेतनामुलक कार्यक्रम तथा आयआर्जन मुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१४. नगर क्षेत्र भित्रका जेष्ठ नागरिकहरूमा रहेको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई सदुपयोग गर्ने तथा जेष्ठ नागरिकहरूलाई लक्षित गरी "जेष्ठ नागरिक शितल चौतारी कार्यक्रम"को व्यवस्था गरिनेछ ।
१५. सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम(सामी) र नेपाल मानसिक स्वास्थ्य तथा परामर्श केन्द्र CMC नेपालद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमहरूलाई नगरपालिकाको समेत साझेदारीमा निरन्तरता दिइनेछ ।
१६. योजना तर्जुमा र कार्यन्वयनमा महिलाको सहभागिता र लाभ सुनिश्चित गर्नका लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट (GRB) को अवधारणा अनुसार नीति, कार्यक्रम, बजेट, योजना तर्जुमा र कार्यन्वयनमा महिलाहरूको क्षमता विकास हुने, सहभागिता बढ्ने, रोजगारी अझ बृद्धि हुने र महिलाहरूको परम्परागत कार्यबोझमा कमी ल्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

ठ. जनतासँग उपमेयर कार्यक्रम सम्बन्धी नीति:

आम जनता र निर्वाचित जनप्रतिनिधि बीच विश्वासपूर्ण सम्बन्ध कायम गर्दै स्थानीय सरकारको अनुभूति र अपनत्व दिलाउन तथा स्थानीय सरकारलाई जनताको सुख दुःखको सहयात्री बनाउनका लागि नगरपालिकाबाट संचालित जनतासँग उपमेयर कार्यक्रमलाई निम्न नीति सहित निरन्तरता दिइनेछ:

१. अति विपन्न नागरिकहरूलाई आपतकालिन सहयोग र महिलाहरूलाई गर्भवस्था देखि भिडियो एक्सरे तथा अन्य जाँचहरू निशुल्क रूपमा उपलब्ध गराइनेछ ।
२. सुत्केरी महिलाहरूका लागि सुत्केरी कोसेली कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३. मृत्युसंस्कार खर्च सहयोग, विपद विशेष राहत कोष जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४. सुनौलो हजार दिनका आमाहरूलाई पूर्णपोषणको लागि वितरण गरिने पोषण प्याकेजलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५. शुन्य घर प्रसुती (Zero Home Delivery) लाई निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा समेतको माध्यमबाट प्रोत्साहन गरिनेछ ।

ड. सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी नीति:

नगरबासीको सामाजिक सुरक्षाको हकलाई प्रत्याभूत गर्नका लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछः

१. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत लक्षित समूहका व्यक्तिहरूको मूल अभिलेखलाई विद्युतीय व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) बाट अद्यावधिक गर्नका लागि राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण व्यवस्थापन अन्तर्गत सञ्चालित व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सुदृढीकरण आयोजना कार्यक्रमलाई नगरपालिकाको साझेदारीमा निरन्तरता दिइनेछ ।
२. सामाजिक सुरक्षाका लाभग्राहीहरूको विकास र प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न लक्षित कार्यक्रम तथा उद्यमशीलता र स्वरोजगार मुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
३. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई बैंक मार्फत वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने र भत्ता प्राप्त गर्ने पूर्ण अशक्त तथा बैंकसम्म आवागमन गर्न असमर्थ ज्येष्ठ नागरिक तथा पूर्ण अपाङ्गता भएका लाभग्राहीहरूलाई सम्बन्धित वडा र बैंकको सहकार्यमा घरघरमै सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

ढ. युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति:

युवा शक्ति नगरको समग्र विकासको मूल आधार र खेलकुद नगरको पहिचान बन्न सक्ने भएकोले युवा तथा खेलकुद विकासका लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछः

१. समाजमा रहेका युवाहरूलाई नकारात्मक क्रियाकलापमा संलग्न हुनबाट जोगाउँदै युवाहरूमा नैतिक चारित्रिक गुण एवं अनुशासनको विकास गर्नका लागि नगरस्तरीय युवा सञ्जाल निर्माण मार्फत युवाहरूलाई खेलकुद लगायतका विभिन्न सकारात्मक क्रियाकलापमा आवद्ध गराइने छ ।
२. नगरस्तरीय खेलकुद समितिसँगको समन्वयमा विविध प्रकारका आन्तरिक तथा बाह्य खेलकुद क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।
३. वडाहरूमा सम्भाव्यताको अध्ययन गरी खेलमैदान निर्माण, वडास्तरीय खेलकुद गतिविधि सञ्चालन लगायतका क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।
४. विभिन्न विधाका खेलकुदको विकास र खेलाडी उत्पादन बढाउनका लागि खेल प्रशिक्षकहरूको परिचालन गरिनेछ ।
५. खेलकुदको विकास र प्रचारप्रसारका लागि मेयर कप फुटबल प्रतियोगिता र नारदमुनी स्मृती गोल्ड कप सञ्चालन गरिने छ ।

ण. स्थानीय पूर्वाधार सम्बन्धी नीति:

विकासको महत्त्वपूर्ण आधारको रूपमा रहेको स्थानीय पूर्वाधार विकासमा निम्न नीतिहरू लिइनेछः

१. पूर्वाधार विकासलाई मापनयोग्य र अनुभूतिजन्य बनाउनका लागि टुक्रे योजनालाई निरुत्साहन गर्दै पूर्वाधारका ठूला योजनालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
२. यस नपाका सबै सडक सञ्जाललाई मर्मतसंभार तथा स्तरवृद्धी गरी वाह्रै महिना चल्ने बनाउन पहल गरिनेछ ।
३. नगरक्षेत्रभित्रका अत्यावश्यक स्थानमा आवगमनलाई सहज र नियमित गराउन थोरै लगानीमा बन्ने फलामे पुल प्राथमिकता साथ निर्माण गरिनेछ र विगतमा निर्माण भई संचालनमा आएका पुलहरूको यथोचित संरक्षण र नियमित मर्मत सम्भारको व्यवस्था मिलाईने छ ।
४. यस नपा अन्तर्गतका आफ्नै भवन नभएका वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूको भवन निर्माणलाई अगाडी बढाइने छ ।
५. नगर सभाबाट स्वीकृत रु १०००००० वा सो भन्दा माथिका पूर्वाधार तर्फका योजना तथा कार्यक्रमहरू ठेक्का प्रक्रिया मार्फत सञ्चालन गर्ने र ठेक्का प्रक्रियालाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउनका लागि लागत अनुमान

भन्दा कम्तिमा १०% भन्दा कम घटीमा पेश भएका ठेक्का स्वीकृत नगर्ने र ठेक्का मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा बचत हुने रकमबाट कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार शिक्षा, स्वास्थ्य र पर्यटन क्षेत्रको पूर्वाधार विकासमा लगानी गरीनेछ ।

६. पूर्वाधार निर्माणका योजनामा उत्कृष्ट काम गर्ने उपभोक्ता समिति र निर्माण व्यवसायी कम्पनीलाई प्रोत्साहन तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
७. नगर स्तरीय पूर्वाधार योजना निर्माणलाई प्राथमिकता दिन प्रत्येक वडामा वडागत शिलिङ्का अतिरिक्त पूर्वाधार निर्माणका लागि थप रु ३५ लाख बजेट विनियोजन गरी विभिन्न पूर्वाधारका योजनाहरू संचालन गरिनेछ ।
८. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई नगरपालिकाको समेत आर्थिक/योजना साझेदारीमा पूर्वाधारका योजना सञ्चालनको कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
९. ठूला तथा नगरपालिकाको श्रोतले सञ्चालन गर्न सम्भव नहुने आयोजनाहरू संघ, प्रदेश, साझेदार निकाय र स्थानीय तहको साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।
१०. नगर क्षेत्रमा विद्युतीकरणलाई निरन्तरता दिँदै पुराना र जिर्ण भएका काठका पोलहरू क्रमशः विस्थापन गर्दै लगिनेछ ।

त. सूचना प्रविधि तथा सञ्चार सम्बन्धी नीति:

आजको सूचना प्रविधिको युगमा सूचना प्रविधिको विकास र प्रयोगका साथै नागरिकको जात्र पाउने हकलाई सुनिश्चित गर्न सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रमा निम्न नीतिहरू लिइनेछः

१. नगर क्षेत्रमा टेलिफोन तथा इन्टरनेटको सुविधालाई भरपर्दो तुल्याउन पहल गरिनेछ ।
२. नेपालको संविधानको धारा २७ र सूचनाका हक सम्बन्धी ऐन २०६४ अनुसार नागरिकहरूलाई सूचनाको हक सम्बन्धी व्यवस्था भएको र सार्वजनिक निकायहरूले त्रैमासिकरूपमा स्वतः प्रकाशन गरी नगरपालिकाको वेबसाईटमा राखे परिपाटीको कार्यान्वयनबाट यस नगरपालिका र नगरपालिकाका सूचना अधिकारी देश भरिकै सूचना अधिकारीहरू मध्ये उत्कृष्ट ५ स्थान भित्र पर्न सफल भएको अवस्थामा नागरिकको सूचनाको हक र सूचना सार्वजनिककरणलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
३. नगरपालिकाका विभिन्न गतिविधि तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा लक्षित वर्गको जानकारी र पहुँचमा पुऱ्याउनको लागि स्थानीय पत्रपत्रिका तथा रेडियो मार्फत प्रकाशन तथा प्रसारण गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
४. नगरपालिकाका कामकारबाही सम्बन्धी सूचनामा नागरिकको पहुँच बढाउने, संचारकर्मीहरूसँग नियमित भेटघाट कार्यक्रम मार्फत नगरका गतिविधि समय समयमा सार्वजनिक गरिने छ ।
५. नगर क्षेत्रको विकास र नागरिकको सूचनाको हकलाई सुनिश्चित गर्न क्रियाशिल स्वतन्त्र पत्रकारहरूमध्येबाट उत्कृष्ट संचारकर्मी र संचार संस्था छनौट गरी सम्मान गरिनेछ ।
६. नगरबासीलाई पढ्ने बानीको विकास गर्न सरोकारवाला र साझेदार निकायसँगको साझेदारीमा नगरपालिकामा एक स्तरीय पुस्तकालय(E-Library समेत) संचालन गर्न पहल गरिने ।
७. नगरबासीहरूको सार्वजनिक सूचनाको पहुँच र सूचनाको हकको प्रत्याभूतिको लागि कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८. नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा र क्रियाकलापहरूलाई सूचना प्रविधिमा आधारित बनाउँदै सुशासन कायम गर्ने प्रयास गरिनेछ ।
९. सूचना प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क व्यवस्थापनको स्थापना गर्ने उद्देश्यले ILG प्रोफाईल निर्माण गरी विभिन्न सरकारी प्रणालीसँग अन्तरआवद्ध गरी सेवा प्रावाहको क्रममा विवरणहरू स्वतःअद्यावधिक (LIVE UPDATE) हुने पद्धति विकास गर्न पहल गरिनेछ ।

१०. नगरपालिकाले सम्पादन गर्ने आर्थिक एवम् अन्य गतिविधिलाई अनिवार्यरूपमा नगरपालिकाको वेवसाइटमा राखिने र वेवसाइटको नियमित अद्यावधिक गरिनेछ ।

थ. स्थानीय शासन सम्बन्धी नीति:

नेपालको संविधानले राज्य शक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहको संरचनाबाट हुने व्यवस्था गरी छुट्टा छुट्टै एवम् साझा अधिकारहरू निर्धारण गरेको सन्दर्भमा स्थानीय शासन सम्बन्धी देहायका नीतिहरू लिइनेछः

१. वातावरणमैत्री स्थानीय शासन र बालमैत्री स्थानीय शासन सञ्चालनको पहल गरिने छ ।
२. स्थानीय सरकार सञ्चालनसँग सम्बन्धित स्थानीय कानूनको पुनरावलोकन र आवश्यक पर्ने नयाँ कानूनको निर्माण गरी निर्मित कानून सम्बन्धी शिक्षा तथा सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३. जलवायु परिवर्तन उत्थानशील तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमहरूमा साझेदार निकाय एवं जनताको सहभागिता बढाई समन्वयात्मक रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।
४. नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणलाई अद्यावधिक गरी तथ्याङ्क तथा सूचनालाई सूचना प्रविधिमा आधारित बनाइनेछ ।
५. भूमिको यथोचित उपयोग र व्यवस्थापनका लागि नेपाल सरकारको भुउपयोग ऐन तथा भुउपयोग नीति कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
६. आम नगरवासी र स्थानीय सरकार बीच सुमधुर र विश्वासीलो सम्बन्ध कायम गर्न विभिन्न उमेर समूह र समुदाय(बालबालिका, किशोरकिशोरी, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित तथा मुसहर समुदाय आदि) सँग मेयर उपमेयरको नियमित भेटघाटको शुरुवात गरिनेछ ।
७. स्थानीय शासनलाई सफल र प्रभावकारी बनाउन नगर क्षेत्र भित्रका बौद्धिक वर्गहरूको समूह (चिकित्सक, वकिल, राजनीतिज्ञ, संचारकर्मी, विभिन्न विषय विज्ञ, उद्योगी व्यवसाय, समाजसेवी, शैक्षिक प्राज्ञिक क्षेत्रका व्यक्तित्व तथा उच्च प्रशासक र सुरक्षा विज्ञ लगायत) लाई नगरको विकासको साझेदार बनाउन र बौद्धिक वर्गबाट सल्लाह, सुझाव र सहयोग लिनका लागि नगरपालिकालाई थप आर्थिक भार नपर्ने गरी कार्यविधि बनाई नगरस्तरीय सल्लाहाकार समिति गठन गरिनेछ ।
८. नगरपालिका र मातहतका शाखा, निकाय र कार्यालयको स्वीकृत दरबन्दी संरचना, कार्यरत जनशक्ति, कार्यबोझ र नगरपालिकाको आर्थिक क्षमता बीच सन्तुलन कायम गर्न दरबन्दी संरचनालाई छरितो र ठिक्क आकारको बनाइनेछ ।
९. नगर भित्र सञ्चालित विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन गरी योजना तथा कार्यक्रमहरूको गुणस्तर सुधार गरिनेछ ।
१०. नगर क्षेत्र भित्रका विभिन्न उमेर समूह तथा जाति र वर्गको विकास र उत्थानका लागि पहल गर्न र नगरपालिकालाई आवश्यक सल्लाहा सुझाव र परामर्श दिनका लागि कार्यविधि बनाई नगरपालिकालाई थप आर्थिक भार नपर्ने गरी नगरस्तरीय युवा समिति, महिला समिति, दलित वर्ग उत्थान समिति, आदिवासी जनजाति उत्थान समिति, खेलकुद विकास समिति आदि गठन गरी क्रियाशील बनाइनेछ ।
११. नगर क्षेत्र भित्रका युवाहरूलाई लागु पदार्थ दुर्व्यसनीमा फस्न नदिन विभिन्न सचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ र दुर्व्यसनमा लागेका युवाहरूलाई उचीत मनोविमर्श गरेर सामाजिक कार्यहरूमा अगाडी बढाउँदै समाजमा स्थापित गर्न प्रोत्साहन गरिने छ र लागु औषध दुर्व्यसनीहरूलाई पुनस्थापना र सामाजिक एकीकरण गर्न नगरक्षेत्र भित्र सुधार केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गरिनेछ ।
१२. नगर क्षेत्र भित्र सञ्चालित आयोजनाहरूको सामाजिक परीक्षण/सार्वजनिक परीक्षण लगायतका सामाजिक उत्तरदायित्वका विधिहरूको माध्यमबाट स्थानीय तहको विकास प्रकृत्यालाई पारदर्शी तथा उत्तरदायी बनाइनेछ ।

१३. स्थानीय योजना तथा विकास प्रकृत्यामा समुदायको सहभागिता अभिवृद्धि गर्न वडाहरूमा टोल विकास संस्था गठन, संचालन र सहयोगका कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१४. समाजमा भएका र हुन सक्ने विवादलाई प्रारम्भिक चरणमै समाधानका लागि प्रत्येक वडामा रहेका मेलमिलाप केन्द्रको सुदृढीकरण गरिनेछ ।
१५. नगरक्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक, पति, ऐलानी जग्गाहरू र ऐतिहासिक तथा धार्मिक महत्वका स्थलहरूको लगत अद्यावधिक गरी सोको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रबर्द्धनको व्यवस्था मिलाईने छ ।
१६. नगरभित्रका महत्वपूर्ण सडकहरूमा सोलार सडक बत्ति तथा मुख्य चोकहरूमा सीसी क्यामेरा जडान गरिनेछ ।
१७. नगरपालिकाको न्यायीक समिति र न्यायीक कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन न्यायीक समितिको क्षमता विकास तथा मेलमिलापकर्ताहरूलाई तालिम दिई परिचालन गरिनेछ ।
१८. न्यायिक समितिमा आउने अति संवेदनशील विषयहरूको छलफलका लागि वन्द इजलासको व्यवस्था गरिनेछ ।
१९. बजारको सडकमा जथाभावी निर्माण सामग्री राख्ने, अव्यवस्थित रूपमा फुटपाथमा सामान बेच्ने तथा जथाभावी फोहोरमैला फ्याक्ने एवं बजारलाई अव्यवस्थित बनाउने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न नगर क्षेत्रका मुख्य बजार रहेका स्थानहरूमा सम्बन्धित वडा तथा नगरपालिकाको पहलमा टोल विकास संस्था, उद्योग वाणिज्य संघ, उद्योगी व्यापारी लगायतका सबै सरोकारवालाहरूको छलफल र सहमतिबाट आवश्यकता अनुसार बजार व्यवस्थापन समितिहरू गठन गरी बजार व्यवस्थापनको कार्यमा क्रियाशील बनाइनेछ ।
२०. नेपालको संविधान २०७२ को धारा २३२ (१) बमोजिम प्रदेश सरकार तथा संघ सरकारसँग समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वका आधारमा सम्बन्ध अगाडि बढाइनेछ । साथै अन्तरपालिका समन्वय तथा सहकार्य र जिल्ला समन्वय समितिसँगको समन्वय र सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२१. नगरपालिका भित्र सञ्चालन हुने राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूको कार्यक्रमहरूमा नगरपालिकाले समन्वय र सहकार्य गर्नेछ र गै.स.स.हरूको कामको नियमित अनुगमन र नियमन गरिनेछ ।

द. सुशासन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति:

शासन सञ्चालन र जनताको विश्वास जित्ने मूल आधारको रूपमा रहेको सुशासन प्रवर्द्धन र सेवा प्रवाहका लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछ:

१. नगर प्रशासनलाई जनताप्रति उत्तरदायी र सेवामूलक तथा स्वच्छ, परिणाममुखी, जवाफदेही र पारदर्शी बनाई सार्वजनिक सेवा प्रवाह र विकास प्रकृत्यालाई प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
२. नगरपालिकाको सेवा प्रवाह र विकास निर्माण सम्बन्धमा चौमासिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई, वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटको वार्षिक प्रगति समीक्षा गर्ने लगायतका कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३. जनगुनासो व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता दिनइनेछ ।
४. स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्यांकन कार्यविधि(LISA) को मूल्यांकनमा राम्रा देखिएका सुचकहरूलाई निरन्तरता दिँदै सुधार गर्नुपर्ने सुचकहरूको सुधार सहित निरन्तरता दिइनेछ ।
५. जनप्रतिनिधि, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको दक्षता र क्षमता अभिवृद्धिका लागि समय सापेक्षरूपमा तालिम र अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइने छ ।
६. सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन जिम्मेवार कर्मचारी—कर्मचारी बीच तथा कर्मचारी र पदाधिकारी बीच कार्यसम्पादन करार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
७. नगर भित्र रहेका सबै सुरक्षा निकायहरूलाई चुस्त दुरुस्त राखी नगरवासीलाई सुरक्षाको अनुभूति दिलाउनका लागि सुरक्षा निकायहरूसँग सहयोग र समन्वय गरिनेछ ।

८. नगर प्रहरीलाई क्षमता विकास सहित थप सुदृढ गरी प्रभावकारी परिचालन गरिनेछ ।
९. बजार अनुगमन र नियमनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१०. भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीको समस्या व्यवस्थापनका लागि स्थानीय भूमि सेवा केन्द्रको कार्यलाई तिव्रता दिइ जग्गा नापजाँच र लालपुर्जा वितरणको कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
११. कर्मचारीलाई सक्षम, प्रतिस्पर्धि, जिम्मेवार, कर्तव्यनष्ठि र उत्तरदायी बनाई आचारणमा सकरात्मक परिवर्तन ल्याउन कर्मचारीको क्षमता विकासका साथै दण्ड, पुरस्कार र प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।
१२. नगरपालिकाको कार्यालयबाट सेवा प्राप्त गर्न अशक्त, वृद्धवृद्धा, विपन्न नगरवासी तथा भौगोलिक विकटता जस्ता विविध कारणबाट कठिनाई भोगिरहेका सेवाग्राहीहरूलाई प्राथमिकताका साथ सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
१३. यस नगरपालिकाका मातहातमा रहेका सम्पूर्ण कार्यालयका कर्मचारीहरूको हाजिरीको लागि विद्युतीय हाजिर र नगरपालिकाको प्रशासकीय भवनमा सीसी क्यामेराको व्यवस्था गरिनेछ ।

घ. वित्तीय सुशासन सम्बन्धी नीति:

विनियोजन कुशलता, सञ्चालन दक्षता र वित्तीय सुशासनको प्रभावकारी व्यवस्थाबाट स्थानीय सरकारलाई गतिशिल बनाउन निम्न नीतिहरू लिइनेछ:

१. सार्वजनिक आय-व्यय र खरिदलाई प्रभावकारी, व्यवस्थित र पादर्शी बनाउँदै लगिनेछ ।
२. आन्तरिक नियन्त्रण र लेखा परीक्षणलाई विश्वसनीय एवं प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
३. पेशकी र बेरुजुलाई निरुत्साहित गर्दै भएको पेशकी बेरुजु फछ्छौँटलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।
४. विकास आयोजनाहरूको ठेक्का पट्टा समयमै शुरुवात गरिने छ ।
५. वित्तीय अनुशासन कायम गर्न मितव्ययिता र गुणस्तरलाई उच्च प्राथमिकता दिँदै वित्तीय जोखिम न्यूनीकरणका लागि पहल गरिनेछ ।
६. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धी कार्यविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिने छ ।
७. नगरपालिकाको आर्थिक कारोबारहरूको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता तथा औचित्यताको आधारमा नियमित रूपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गरी चौमासिक तथा वार्षिक रूपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश गरिनेछ ।

न. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

विभिन्न प्रकारका विपद्को उच्च जोखिममा रहेको यस नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापनका लागि निम्न नीतिहरू लिइनेछ:

१. नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति र वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई थप क्रियाशिल र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२. विपद्को लागि अत्यावश्यक सामग्रीहरू खरिद तथा भण्डारण गरिने छ ।
३. यस नगरक्षेत्रमा बाढी, डुवान तथा नदी कटान जस्ता जलजन्य विपद्बाट क्षति न्यूनीकरण गर्नका लागि नदीजन्य पदार्थको उत्खनन तथा विक्रीबाट प्राप्त रकमबाट जोखिमयुक्त स्थानमा तटबन्ध तथा नदी नियन्त्रणका कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
४. विपद्को प्रभावकारी र योजनावद्ध व्यवस्थापनका लागि यस नगरपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन उत्थानशिल योजनाको पुनरावलोकन गरी पूर्व तयारी लगायतका कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
५. विपद्बाट घरबार विहीन नागरिकहरूको पुनर्वास र स्तरोन्नतिको लागि नगरपालिकाबाट गरिने आर्थिक सहयोगलाई निरन्तरता दिइने छ ।

६. विपद् तथा महामारीको समस्याबाट बचनका लागि स्थानीय संचारमाध्यमबाट जनचेतना मुलक विषयहरु प्रकाशन प्रसारण गर्नको साथै यस क्षेत्रमा क्रियाशील सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरूसँग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी अभिवृद्धि गरिनेछ ।

प. भवन तथा सहरी विकास सम्बन्धी नीति:

सुरक्षीत तथा व्यवस्थित वस्ती विकास र सहरीकरणका लागि निम्न नीति लिइनेछ:

१. नगरको मुख्य बजार लगायत अन्य सम्भावित बजार क्षेत्रहरुमा निर्माण गरिने भवनहरुलाई भवन मापदण्ड अनुरूप निर्माण गर्ने गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२. नगरक्षेत्रमा निर्माण गरिने भवनहरुलाई भवन मापदण्ड अनुरूप निर्माण गरी सोको आधारमा निर्माण गर्ने व्यवस्था गर्नको लागि हाल कार्यान्वयनमा आएको भवन निर्माण सम्बन्धी विनियम, २०७१ (संशोधित तथा परिमार्जित २०७४) को कार्यान्वयनमा निरन्तरता दिइनेछ ।
३. नगरक्षेत्रमा रहेका सडकहरुको मापदण्ड कायम गर्ने, सडकमा परेका जग्गाको लगत कट्टा गर्ने कार्यको लागि सम्बन्धित निकायलाई अनुरोध गरिनेछ ।
४. चौदण्डीगढी नगरपालिका क्षेत्रमा लाग्ने नियमित हाट बजारको उचित व्यवस्थापनका लागि हाट बजार स्थल निर्माण र सञ्चालन गरिने छ ।
५. नगरपालिकाका मुख्य मुख्य बजार क्षेत्रमा रहेका ढलहरुको निकासको यथोचित व्यवस्थापन र फुटपाथको निर्माणबाट बजार सौन्दर्यीकरण र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

फ. आयआर्जन तथा रोजगारी सम्बन्धी नीति:

नगर क्षेत्रको समग्र विकास र समृद्धिका लागि नागरिकको आयआर्जन तथा रोजगारी महत्वपूर्ण आधार भएको र अबको हाम्रो कार्यभार नागरिकको आर्थिक विकास र नगरको आर्थिक क्रान्ति नै भएकाले नगर क्षेत्र भित्रको आयआर्जन र रोजगारी प्रवर्द्धनका लागि निम्न नीति लिइनेछ ।

१. गरिवी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई न.पा.को साझेदारीमा निरन्तरता दिइनेछ । यसबाट नगरपालिकाका विपन्न नागरिकहरुलाई विभिन्न किसिमको सीपमुलक तालिम प्रदान गरी लघु उद्यमी बन्न प्रोत्साहन गर्दै नागरिकको आर्थिक अवस्थामा सुधार गर्दै लगिनेछ ।
२. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केकाहरुका व्यक्तिहरुको सीप, ज्ञान, प्रविधि, पूँजी र क्षमताको पूर्ण उपयोग गर्दै उनीहरुलाई स्वदेशमै उद्यमशिलतामा लगाउनका लागि आवश्यक सीप तथा तालिम एवं वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ र वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहनेलाई सुरक्षीत वैदेशिक रोजगारीका लागि आवश्यक समन्वय, पहल र परामर्श गरिनेछ ।
३. चौदण्डीगढी नगरपालिका भित्र रोजगारीको क्षेत्र पहिचान गर्ने, नक्साङ्कन गर्ने, रोजगारदाताको माग बमोजिमको श्रमिक उपलब्ध गराउन सहजीकरण गर्ने तथा अन्य रोजगारमूलक सेवा उपलब्ध गराउनका लागि रोजगार सेवा केन्द्रलाई थप सुदृढ गरिने छ ।
४. नगर क्षेत्र भित्रका शिक्षित तथा अशिक्षित बेरोजगार व्यक्तिहरुको ज्ञान, सीप,योग्यता, अनुभव र बजारको मागका आधारमा आवश्यक पर्ने विभिन्न किसिमका सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरि “सीप सिकौं रोजगार बनौं” “आफ्नै पौरख आफ्नै गौरब” जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरि आत्मनिर्भर, स्वाभवलम्बी बनाउन तर्फ जोड दिइने छ ।
५. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि स्थापित र सञ्चालित रोजगार सेवा केन्द्रको प्रभावकारीता वृद्धि गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

५. आगामी आ.व. २०७९/०८० को बजेट आय/व्यय अनुमान निम्नानुसार रहेको छ ।

आय तर्फ			व्यय तर्फ		
क्र.स.	विवरण	रकम	क्र.स.	विवरण	रकम
१	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान चालु	२९४८०००००	१	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान चालु	२९४८०००००
२	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान पुँजीगत	३७१०००००	२	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान पुँजीगत	३७१०००००
३	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित विशेष अनुदान	१८००००००	३	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित विशेष अनुदान	१८००००००
४	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित समपुरक अनुदान	१६००००००	४	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित समपुरक अनुदान	१६००००००
५	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान चालु	१२३०००	५	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान चालु	१२३०००
६	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान पुँजीगत	४३७१०००	६	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान पुँजीगत	४३७१०००
७	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित समपुरक अनुदान	१०००००००	७	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित समपुरक अनुदान	१०००००००
	शसर्त अनुदान जम्मा आय	३८०३९४०००		शसर्त अनुदान जम्मा व्यय	३८०३९४०००
१	संघीय सरकार समानीकरण अनुदान	१६०००००००	१	चालु खर्च	१५०६०००००
२	संघीय सरकार राजश्व बाँडफाँड	१३८७७९०००	२	१० वटै वडाहरुको लागि	१००४०००००
३	प्रदेश सरकार समानीकरण अनुदान	८७६९०००	३	समपुरक कोष (संघीय सरकारका लागि)	१६००००००
४	प्रदेश सरकार सवारी साधन कर	१६७१३६५०	४	समपुरक कोष (साना सिचाईका लागि)	५४०००००
५	आन्तरिक आयअनुमान	३९८०००००	५	समपुरक कोष (सडक बोर्ड लगायत अन्यका लागि)	५००००००
६	स्थानीय राजश्व बाँडफाँड	५०००००००	६	समपुरक कोष (प्रदेश सरकारका लागि)	३००००००
	जम्मा	४१४०६१६५०	७	आ.व. २०७८।०७९ मा सिर्जित दायित्व भुक्तानी अनुमान	१९५०००००
			८	सी.एम.सी. नेपाल साझेदारी	१००००००
			९	सामी	१००००००
			१०	पञ्जीकरण	८०००००
			११	नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न शाखाहरुको लागि एकमुष्ट रकम	१११३६१६५०
	कुल आय	७९४४५५६५०		कुल व्यय	७९४४५५६५०

विश्व समुदायलाईनै आक्रान्त बनाई विकास र समृद्धिको प्रयासलाई अवरुद्ध पारेको कोरोना महामारीको पिडाबाट मुक्ती पाएसँगै विकास र समृद्धिको प्रयास सहज रूपमा अगाडी बढ्ने शुभसंकेत देखिएको छ । ऐतिहासिक स्थानीय तहको प्रथम निर्वाचनबाट निर्वाचित भई आफ्नो कार्यकालमा यस नगरको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, बिजुली, सडक, सिचाई, कृषि, पशुसेवा, संस्थागत विकास लगायतका बहुआयमिक विकासका आधारहरू तयार गरी विकासको गतिलाई अगाडी बढाउन अमूल्य योगदान पुऱ्याउनुहुने निवर्तमान नगर प्रमुख श्री खगेन्द्र राईको नेतृत्वको स्थानीय सरकारको सम्पूर्ण परिवारलाई हार्दिक धन्यवाद दिँदै स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट नगरको समग्र विकासको बाँकी कार्यभारलाई हाम्रो काँधमा सुम्पिनुहुने आम नगरवासी मतदाताहरूको आशा र अपेक्षालाई पुरा गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु र प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रममा अमूल्य सल्लाह, सुझाव, प्रतिक्रिया र परिमार्जनसहित स्वीकृत गरियोस, स्वीकृत हुने नीति कार्यक्रम बमोजिम नगरपालिकाको आय अनुमानको सीमा भित्र रहने गरी नगरस्तरीय तथा वडा स्तरीय बजेट बाँडफाँड स्वीकृती पश्चात यो नीति कार्यक्रम र बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, पुर्वजनप्रतिनिधि, आम जनता, राजनीतिक दल, संचार क्षेत्र, सम्पूर्ण कर्मचारीहरू तथा सरोकारवाला सबैबाट पूर्ण सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, चौदण्डीगढी नगरपालिकाको १२ औं नगरसभा समारोहमा आफ्नो महत्त्वपूर्ण समय उपलब्ध गराई समारोहको गरिमा र शोभा बढाई दिनु भएकोमा प्रमुख अतिथि, विशेष अतिथि, अतिथि गण, नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्य ज्युहरू, कर्मचारी, पत्रकार मित्रहरू लगायत सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरूमा हार्दिक आभार र कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । यहाँहरूको आवश्यक सल्लाह, सुझाव, खबरदारी र सहयोग सदैव रहने र यो नगरलाई विकसित नगर, समृद्ध नगर बनाउने यो महान अभियानमा सधैं सहभागी हुनुहुनेछ भन्ने विश्वास र अपेक्षा लिएकोछु । यो महत्त्वपूर्ण अवसरमा नगरवासी सम्पूर्ण आमामुखा, दिदीबहिनी, दाजुभाईहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि र उत्तरोत्तर प्रगतीको कामना गर्दछु ।

धन्यवाद,
कालुमान लामा
नगर प्रमुख